

Slovo k povzbuzení na neděli 22. prosince 2024, na Čtvrtou neděli adventní – C  
Biblická čtení: Mich 5,1-4a; Ž 80; Žid 10,5-10; Lk 1,39-45

Milé sestry, milí bratři,

**čtvrtá neděle adventní** je již jiná než ty tři předchozí. Už tolik nepřipomíná generace věků čekajících na Mesiáše, neakcentuje již starozákonní proroctví, nýbrž – podobně jako celý předvánoční týden – zpřítomňuje **události narození Páně** bezprostředně **předcházející**. Jak nám je popisuje **evangelium**. Proto čteme postupně o zvěstování Panně Marii a panenském početí, o Josefově snu, aby Marii i s nenarozeným Božím dítětem vzal k sobě, a o příchodu Marie k Alžbětě. A právě to máme dnes před svými duchovním zraky: **Mariino navštívení**, podivuhodné setkání ještě nenarozeného Předchůdce Jana s ještě nenarozeným Mesiášem Ježíšem. Událost je to krásná, až dojemná. Není proto divu, že se stala předlohou nejen nejednoho ikonografického a malířského **ztvárnění**, ale především oblíbeným tématem **mystiků** a nepřeborným zdrojem duchovních a životních **inspirací**, zejména díky alegorizujícím výkladům.

**Evangelista Lukáš** nám vše představil následovně: **Panna Maria** zázračně **počala** ve svém lůně z Ducha svatého Božího Syna a hned «v těch dnech» **odchází** do Judska, oproti Nazaretu do hor, aby **pomohla** své starší příbuzné Alžbětě. Od samotného archanděla se dověděla, že **Alžběta**, přestože byla považována za neplodnou, je již **v šestém měsíci** těhotenství. Ač Maria je teprve na začátku, **Jan Křtitel** v lůně Alžbětině se radostí pohne, sotva jeho matka uslyší Mariin pozdrav. I **Alžběta**, ač na Marii nemůže být ještě nic vidět, nějak **porozumí** pohnutí svého nenarozeného syna a jako první z lidí vyzná, že **Maria je matkou Páně**: «Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně?». Maria následně **odpoví** svým «Velebí má duše Hospodina».

Že **navštívení** – setkání matek a jejich nenarozených dětí – se děje krátce či dokonce bezprostředně **po početí** mladšího Ježíše, je asi nejvýraznějším novozákonním **svědectvím přesvědčení**, že **lidský život** – byť teprve jen zárodečně, ale přece – **začíná početím**. A také **presvědčení**, že ještě **nenarozený lidský život** také nějak **cítí**. Aspoň od určité chvíle. O reakci počatého Ježíše sice v evangeliu nemáme ani slovo, čteme jen o radostném **pohnutí Janově**, již šestiměsíčního plodu. Přesto se **předpoklad vzájemné interakce** – i z důvodu, že setkání v lůně matek předznamenává jejich budoucí vztah – dá aspoň mezi řádky biblického textu **číst**. Ostatně právě tak to četlo už i rané křesťanství, rozjímala **mystická četba** a následně zachytil bezpočet **vyobrazení**.

Letos v adventu měly naše děti na náboženství před sebou jedno takové, kopii deskového obrazu pozdně středověkého **mistra z vyšebrodského kláštera** (zvaného Mistr Nesení svatého Kříže) z poloviny 15. století: V místě lůna obou žen malíř nakreslil jakýsi **průhled** dovnitř, vypadalo to jako dva medailonky. V lůně Alžbětině na něm byl miniaturní Jan v podobě již batolete, které se klaní před žehnajícím miminkem, ještě miniaturnějším Ježíšem v lůně Mariině. Jistě trochu fiktivní, ale velmi výmluvné.

**Ochrana nenarozeného života** by se sice neměla stát jediným tématem křesťanství, ale ke křesťanství **patří**, protože patří k lidství. Není nějakou ideologií. Ideálně je reakcí na **skutečnost** počátku lidského života, na skutečnost dosvědčenou právě i dnešním evangeliem, jež nabízí světlo Božího zjevení do možná určitých nejednoznačností biologické interpretace. Lidský život, byť zárodečně, tajemně a pomalu, fakticky začíná již **početím**. Ostatně něco takového platí nejen podle evangelia, ale přeci – zjednodušeně řečeno – i geneticky.

Ale pochopitelně nejde jen o to, nejde jen o téma nenarozeného života a nepřijatelnosti potratů. **Četba** dnešního evangelia může a má být mnohem **bohatší**. Jedno nevyklučuje druhé.

Ještě **nenarozený Ježíš** a ještě **nenarozený Jan** – vedle mnoha dalšího – reprezentují totiž nejen všechny nenarozené děti, ale i jakýkoli další **lidský život**. Zejména takový, který je tomu nenarozených dětí nějak **podobný**. Který je nějak **bezbranný**, do ochrany či opatery druhých lidí **vydaný**, a tak **odkázaný** na jejich pomoc. Život, který je nějak či zcela **závislý** na péči druhých lidí, jako by byly jeho **matkami**, právě **ne nepodobně** životu **nenarozených a malých dětí**.

Každý i takový život **cítí, vnímá, raduje se**, podobně jako Jan. Anebo **trpí a má bolest**. A na to je dobré pamatovat. Protože **každý lidský život** (konečně nejen lidský) je hodný naší ochrany a úcty. O **bezbranném** to platí více proto, že jeho existence je křehčí než život silných, bezbranný život se často neumí ozvat a už vůbec ne se bránit. **Lidský život** má přeci hodnotu sám v sobě, ne ve svých schopnostech a zásluhách. Dítě ještě žádné zásluhy nemá.

Jistě, je mnoho **dalších** a možná i mnohem **hlubších**, mystičtějších a teologičtějších výkladů dnešní evangelijní události. Mohli bychom například rozvinout celou **typologii**, koho všeho reprezentuje **Kristus** (otevívající se Zákon Nový) a koho **Jan** (završující Zákon Starý). Anebo koho **Maria** a koho **Alžběta**. Mohli bychom rozjímat o **pokoře**, která se celou událostí prolíná: Matka Božího Syna jde sloužit matce jeho předchůdce, starší a již úctyhodná Alžběta vyznává, jak požeňání Boží sestoupilo na mnohem mladší dívku Marii, Jan se svým způsobem skloní před Kristem, Boží Syn se vydá do lůna obyčejné dívky a nechá nosit světem. Mohli bychom rozjímat o **radosti a plesání**, které chtějí zaplavit nitro každého člověka, který se setká s Kristem. Anebo o tom, jak je z nejkrásnějších úkolů člověka **nosit Boha** přítomného v srdci **světem** a nechat ho působit skrze laskavá slova a dobré činy. Či o tajemném **rození Krista** v různých podobách a jeho růstu v samotné duši člověka. A tak dále.

Zůstaňme ale možná u výše řečeného, u toho, že celé navštívení se děje **krátce po zvěstování**, že děti jsou ještě **v lůně matek**, a přesto **již** Ježíšem a Janem. Že proto každý život **nenarozených dětí** stejně jako každý život **už dávno narozených lidí**, zvláště jim nějak **podobných** – bezbranných, na druhých odkázaných, všech nemocných a zubožených, utiskovaných, nešťastných, chudých, depresivních, neschopných, vyloučených či před něčím utíkajících – (každý a zvláště takový život) je hoden naší **úcty a ochrany**.

Protože je to **lidský život**, protože takto přišel **na svět Boží Syn**, když přijal lidství se vším, co k němu patří, jako dítě zvláště jeho **bezbrannost**. A protože lidský život je schopen Boha (*capax Dei*), je schopen nějak s Bohem navázat vztah, s Bohem se setkat, nějak jej nosit.

Pokud bychom přeskočili tyto pravdy evangelia, nemá smysl se pouštět do nějakých mystických úvah. Vtělení, **zčlověčení** Božího Syna je jejich předpokladem, východiskem a smyslem. Evangelium je v tomto ohledu až průzračně prosté: **Slovo se stalo tělem**, člověkem **a přebývalo** a stále přebývá **mezi námi**. Přeskočíme-li toto, **přehlédneme-li** nebo dokonce **zahubíme** život, který je vždy nějak Boží, stane se, že se s opravdovým **Kristem** tragicky **mineme**. Jako by se byl minul i **Jan**, kdyby byl nerozpoznal v hlase jeho matky Krista.

Jistě, co se už v tomto ohledu třeba jednou stalo, již se **nedá odestát**. Přehlédli-li jsme, nezachránili anebo dokonce zahubili něčí život, třeba i nenarozeného dítěte, **stalo se**. Od toho je zde Boží nekonečně milosrdné **odpuštění**. Ale jde o to, aby se něco takového **příště už nedělo**. Abychom si vzpomněli třeba i na dnešní **evangelium**, kdykoli budeme postaveni před úkol bránit a chránit lidský život, zastat se života, zejména bezbranného a ohroženého.

**Vůle** k tomu a následný **čin** se mohou stát jedním z **příchodů** Pána Ježíše do našeho života a světa, jedním ze způsobů jeho **nošení světem**. Skrze **činy lásky** pomáhající **životu**. Což je možná **víc** než leckterá mystika.

Milé sestry, milí bratři, mluvit **o životě**, o povinnosti život chránit a rozvíjet **je vánočním tématem**. O to více v době, kdy slyšíme o tolikeré **bolesti bezbranných**. Zatužme s tím něco udělat, **změnit svět k lepšímu**, aspoň ten maličký, jehož jsme součástí. Aby byly **Vánoce**...